EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 10.6.2016
COM(2016) 395 final

2016/0184 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõike 6 kohaselt vastu nõukogu otsus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta.

ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (edaspidi „COP 21“), mis toimus alates 30. novembrist 2015 kuni 12. detsembrini 2015 Pariisis, võeti vastu kliimamuutustele ülemaailmse reageerimise tugevdamist käsitleva kokkuleppe tekst. Kokkulepe jõustub 30. päeval pärast kuupäeva, millal vähemalt 55 konventsiooniosalist, kelle kasvuhoonegaaside heide kokku moodustab hinnanguliselt vähemalt 55 % kasvuhoonegaaside koguheitest, on andnud hoiule oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja.

Pariisi kokkuleppe mõju käsitlevas teatises[1] märkis komisjon, et kokkulepe tuleks allkirjastada ja ratifitseerida võimalikult kiiresti. Euroopa Ülemkogu väljendas heameelt komisjoni teatise üle ning rõhutas, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peaksid Pariisi kokkuleppe ratifitseerima võimalikult kiiresti ja õigeaegselt, et olla kokkuleppe osalised alates selle jõustumisest[2]. Esimese sammuna allkirjastasid kokkuleppe komisjon ja nõukogu Euroopa Liidu nimel ning kõik 28 liikmesriiki enda nimel kõrgetasemelisel allakirjutamistseremoonial 22. aprillil 2016 New Yorgis.

Pariisi kokkulepe on globaalne verstapost üleilmse ühistegevuse tõhustamiseks ja kiirendab kogu maailmas üleminekut vähese CO_2-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele ühiskonnale. Sellega asendatakse lähenemisviis, mis võeti kasutusele 1997. aasta Kyoto protokolliga, mis sisaldab kohustusi kuni 2020. aasta lõpuni. Nende kohustustega pärast 2020. aastat enam ei jätkata.

Pariisi kokkulepe annab võimaluse majanduse ümberkujundamiseks, uute töökohtade loomiseks ja majanduskasvuks. Kokkulepe on keskne tegur säästva arengu ulatuslikumate eesmärkide saavutamisel, samuti investeeringute, konkurentsivõime, ringmajanduse, teadusuuringute, innovatsiooni ja puhtale energeetikale üleminekuga seotud ELi prioriteetide elluviimisel.

Pariisi kokkuleppes on püstitatud pikaajaline kvalitatiivne heite vähendamise eesmärk, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus alla 2 °C ning jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 1,5 °C. Selle eesmärgi saavutamiseks peavad kokkuleppeosalised määrama kindlaks järjestikused riiklikud panused, neist teatama ja säilitama nende taseme. Alates 2023. aastast teevad kokkuleppeosalised iga viie aasta tagant ülemaailmse kokkuvõtte, mis põhineb uusimatel teadusandmetel ja kokkuleppe rakendamise kogemusel. Selles hinnatakse edusamme, võttes arvesse heite vähenemist, kliimamuutustega kohanemist ja toetusmeetmeid.

Enne COP 21 esitasid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised konverentsile oma kavandatud riiklikult kindlaks määratud panused. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid oli esimene suur majandusjõud, kes esitas 6. märtsil 2015 oma riiklikult kindlaksmääratud

[1] COM(2016) 110, 2.3.2016.

[2] Euroopa Ülemkogu 18. märtsi 2016. aasta järeldused.

panuse, mis vastab Euroopa Ülemkogul 2014. aasta oktoobris sätestatud kliima- ja energiaraamistikule 2030[3] ning Euroopa Komisjoni tegevuskavale kliimamuutuste vastaseks võitluseks pärast aastat 2020[4]. EL on seadnud kogu majandust hõlmava ulatusliku eesmärgi vähendada liidus kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 40 %.

EL on juba alustanud kasvuhoonegaaside heite vähemalt 40 % vähendamise eesmärgi täitmist. ELi heitkogustega kauplemise süsteemis (edaspidi „ELi HKS“) osalevate sektorite kohta võttis komisjon 15. juulil 2015 vastu ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja investeeringuid, mis toetavad süsinikdioksiidiheite vähendamist. Ettepaneku eesmärk on saavutada eespool nimetatud sihttase ELi HKSiga hõlmatud sektorites.

Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on väljendanud kavatsust tegutseda ühiselt Pariisi kokkuleppe alusel[5] ja see kajastub Pariisi kokkuleppe artiklis 4. Seega vastutavad liit ja selle liikmesriigid vastavalt kõnealuse artikli lõikele 18 ühiselt nende järjestikuste riiklike panuste kindlaksmääramise, edastamise ja taseme säilitamise eest, mida nad kavatsevad täita, ning kliimamuutuste leevendamise siseriiklike meetmete eest, mille eesmärk on täita kõnealuse artikli lõike 2 alusel kindlaksmääratud riikliku panusega seotud eesmärgid.

Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 16 kohaselt peab sekretariaati teavitama ühismeetmest, sealhulgas igale osalisele asjakohase ajavahemiku kohta määratud heitetasemest. Euroopa liidule eraldatud heitetase hõlmab direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvat kasvuhoonegaaside heidet. Liikmesriikide heitetase ning maakasutuse ja maakasutuse muutuse ning metsanduse lisamine energia- ja kliimaraamistikku 2030 määratakse kindlaks tulevastes õigusaktides.

Island ja Norra on väljendanud soovi osaleda Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ühismeetmes. Norra ja Islandi võimalikku osalemist reguleerivad tingimused sätestatakse täiendavates õigusaktides. Käesolev ettepanek ei piira seda, kuidas Island ja Norra ühismeetmes osalevad.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Komisjoni 2. märtsi 2016. aasta teatises pealkirjaga „Pariisi kliimakonverentsi tulemused: Pariisi kokkuleppe tagajärgede hinnang“ rõhutatakse, et kogu maailmas puhtale energiale üleminekuks on vaja muuta investeerimistavasid ja -stiimuleid kõigis poliitikavaldkondades. Liidu tähtsaim ülesanne on elujõulise energialiidu loomine, et tagada oma kodanikele kindel, jätkusuutlik, konkurentsivõimeline ja taskukohane energia. Selle saavutamiseks on vaja jätkata ulatuslike kliimameetmete rakendamist ja muude energialiidu aspektide edendamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

EL kliima- ja energiaraamistikus 2030 püstitatakse kõrge kogu majandust hõlmav eesmärk vähendada ELis kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 40 % ning suurendada taastuvenergia osakaalu ja energiatõhusust vähemalt 27 %[6]. Pärast Pariisi kokkuleppe sõlmimist on esmatähtis rakendada kliima- ja energiaraamistikku 2030. Selle aasta lõpus

[3] Euroopa Ülemkogu 24. oktoobri 2014. aasta järeldused.
[4] COM(2015) 81, 25.2.2015.
[5] Nõukogu 18. septembri 2015. aasta järeldused.
[6] Energiatõhususe eesmärk vaadatakse 2020. aastaks läbi, pidades silmas ELi tasandil 30 % sihi saavutamist.

kavatseb komisjon esitada ettepanekud energiatõhusust ja taastuvenergiat käsitleva ELi õigusraamistiku kohandamiseks, sealhulgas energiaturu uue korralduse kohta.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Ettepanek on esitatud vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 192 lõikele 1 koos artikli 218 lõikega 6. ELi toimimise lepingu artiklis 218 on sätestatud menetlus läbirääkimiste pidamiseks ja lepingute sõlmimiseks Euroopa Liidu ja kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. Selle artikli lõike 6 kohaselt võtab nõukogu komisjoni kui läbirääkija ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega antakse luba kokkulepe Euroopa Liidu nimel sõlmida.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 191 ja artikli 192 lõikele 1 peab Euroopa Liit aitama saavutada muu hulgas järgmisi eesmärke: keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine; meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.

Liidus kehtivad õigusaktid, mille abil neid eesmärke täita ja mis tuleb Pariisi kokkuleppe rakendamiseks läbi vaadata; seda on võimalik teha üksnes ELi õigusaktidega.

2016/0184 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

(1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (edaspidi „COP 21“), mis toimus alates 30. novembrist 2015 kuni 12. detsembrini 2015 Pariisis, võeti vastu kliimamuutustele ülemaailmse reageerimise tugevdamist käsitleva kokkuleppe tekst.

(2) Vastavalt nõukogu 11. aprilli 2016. aasta otsusele (EL) 2016/590[7] kirjutati Pariisi kokkuleppele alla 22. aprillil 2016.

(3) Pariisi kokkulepe jõustub kolmekümnendal päeval pärast kuupäeva, millal vähemalt 55 konventsiooniosalist, kelle kasvuhoonegaaside heide kokku moodustab hinnanguliselt vähemalt 55 % kasvuhoonegaaside koguheitest, on andnud hoiule oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja. Ka Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised. Euroopa Ülemkogu rõhutas oma 18. märtsi 2016. aasta järeldustes, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peaksid Pariisi kokkuleppe ratifitseerima võimalikult kiiresti ja õigeaegselt, et olla kokkuleppe osalised alates selle jõustumisest.

(4) Pariisi kokkulepe asendab 1997. aasta Kyoto protokolliga kasutusele võetud lähenemisviisi.

(5) Pariisi kokkuleppes on muu hulgas püstitatud pikaajaline eesmärk, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega ning jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 1,5 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Selle eesmärgi saavutamiseks peavad kokkuleppeosalised määrama kindlaks järjestikused riiklikud panused, neist teatama ja säilitama nende taseme.

(6) Pariisi kokkuleppe kohaselt peavad osalised alates 2023. aastast iga viie aasta järel tegema ülemaailmse kokkuvõtte, mis põhineb uusimatel teadusandmetel ja kokkuleppe senisel rakendamisel ning milles jälgitakse edusamme ja vaadatakse üle heitkoguste vähenemine, kohanemine ja antud toetus; iga osalise järjestikune panus

[7] ELT L 103, 19.4.2016, lk 1.

peab kujutama endast edasiminekut võrreldes osalise eelmise panusega ning peegeldama tema kõrgeimat eesmärki.

(7) Euroopa Ülemkogu kiitis 23.–24. oktoobri 2014. aasta järeldustes kliima- ja energiaraamistiku 2030 kohta heaks siduva eesmärgi vähendada 2030. aastaks kõigis majandusharudes kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 40 % võrreldes 1990. aastaga[8]. Ülemkogu kiitis 4. märtsi 2015. aasta istungil liidu ja selle liikmesriikide panuse ametlikult heaks kui kavatsetava riiklikult kindlaksmääratud panuse, mis esitati ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile 6. märtsil 2015[9].

(8) Pariisi kokkuleppele allakirjutamist käsitlevale ettepanekule lisatud teatises[10] rõhutatakse, et kogu maailmas puhtale energiale üleminekuks on vaja muuta investeerimistavasid ja -stiimuleid kõigis poliitikavaldkondades. Liidu tähtsaim ülesanne on elujõulise energialiidu loomine, et tagada oma kodanikele kindel, jätkusuutlik, konkurentsivõimeline ja taskukohane energia. Selle saavutamiseks on vaja jätkata ulatuslike kliimameetmete rakendamist ja muude energialiidu aspektide edendamist[11].

(9) Nõukogu kinnitas 18. septembri 2015. aasta järeldustes, et EL ja selle liikmesriigid kavatsevad tegutseda ühiselt Pariisi kokkuleppe alusel ning väljendas heameelt Norra ja Islandi kavatsuse üle osaleda selles ühismeetmes.

(10) Liidu ja liikmesriikide ühismeede lepitakse kokku õigel ajal ja see hõlmab liidule direktiivi 2003/87/EÜ alusel eraldatud vastavat heitetaset ja liikmesriikide vastavat heitetaset.

(11) Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 16 kohaselt peab sekretariaati teavitama ühismeetmest, sealhulgas igale osalisele määratud heitetasemest asjakohase ajavahemiku kohta.

(12) Pariisi kokkulepe on kooskõlas liidu keskkonnaeesmärkidega, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 191, nimelt säilitada, kaitsta ja parandada keskkonna kvaliteeti; kaitsta inimeste tervist ning edendada meetmeid rahvusvahelisel tasandil, et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.

(13) Pariisi kokkulepe tuleks seega liidu nimel sõlmida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015 vastu võetud Pariisi kokkulepe kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks.

Pariisi kokkuleppe tekst on esitatud käesoleva otsuse I lisas.

II lisas esitatud pädevusdeklaratsioon kiidetakse samuti liidu nimel heaks.

---

8 EUCO 169/14.

9 http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx

10 COM(2016) 110, 2.3.2016.

11 COM(2015) 80, 25.2.2015.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja määrab isiku(d), kes on volitatud andma liidu nimel ratifitseerimiskirja koos pädevusdeklaratsiooniga hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile vastavalt Pariisi kokkuleppe artikli 20 lõikele 1.

Artikkel 3

1. Liidu ratifitseerimiskiri antakse hoiule hoiulevõtjale.

Liikmesriigid püüavad teha kõik vajaliku, et anda oma ratifitseerimiskiri hoiule liidu ratifitseerimiskirjaga samal ajal.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma otsusest Pariisi kokkuleppe ratifitseerimise kohta või vastavalt asjaoludele tõenäolise kuupäeva, mil nad vajalikud menetlused lõpetavad.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja